

Logopedi

Personcentrerat och sammanhållet
vårdförlopp Stroke och TIA

Logopeder i arbetsgruppen:

- Eva Muhrman, Linköping
- Margareta Gonzalez, Gävle

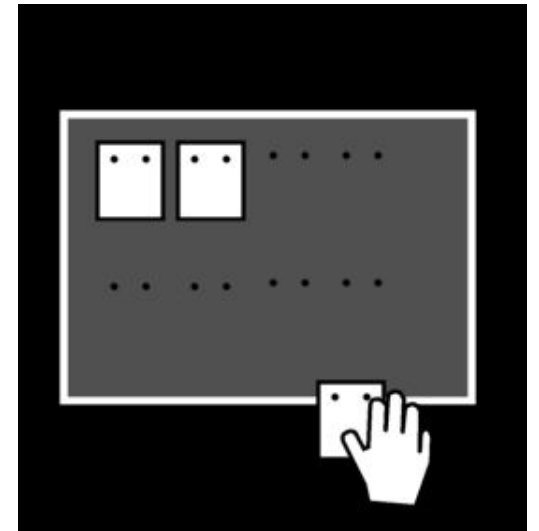
Innehåll:

Logopeder i vårdförloppet

Utmaningar

Sväljning

Afasi

Var i vårdförloppet finns vi (i regionen)?:

Riktlinjer: Logopeder bör finnas med i hela vårdförloppet

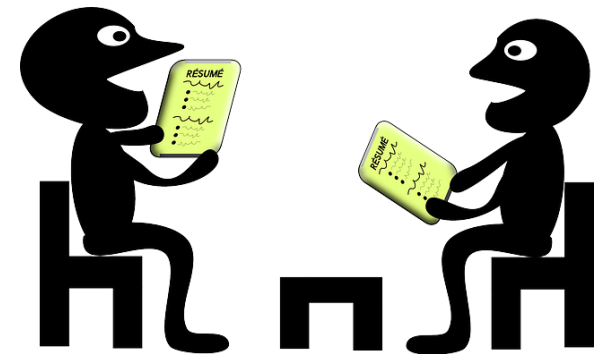
- Alla strokeenheter
- Saknas i många ESD (Early Supported Discharge), men tillgången ökar
- Finns i primärvård, stor ökning på senare år
- Saknas i kommun

Vad gör vi?

- Sväljning, varierande tillgång till instrumentella undersökningar
 - mer fokus i slutenvård?
- Språk, tal och kommunikation, varierande rutiner för screening
 - mer fokus i öppenvården?

Vad borde vi göra mer av?

- Personcentrerad vård ställer krav på fungerande kommunikation
- Riktlinjerna har fokus på kommunikation och kommunikativa strategier i alla stadier, från ambulans till vid den strukturerade uppföljningen
- Borde lägga mer tid på utbildning om stödjande samtalsstrategier till all annan personal?

Generella utmaningar

- Forskning
 - ofta små grupper
 - svårt med dubbelblinda studier
 - personer med stora språksvårigheter ofta exkluderade
- Instrument
 - få utprovade och validerade på svenska
 - svårt att få förlag att ge ut material
- Sjukvården inte utformad för vissa insatser, som kommunikationspartnerträning

Sväljning

- Rekommenderar ofta konsistensanpassningar
- Logopeder använde 78 olika termer
- Nästan hälften önskade mer samarbete med andra professioner

Dysphagia terminology for texture modified fluid and food: a national survey of speech-language pathologists' practice

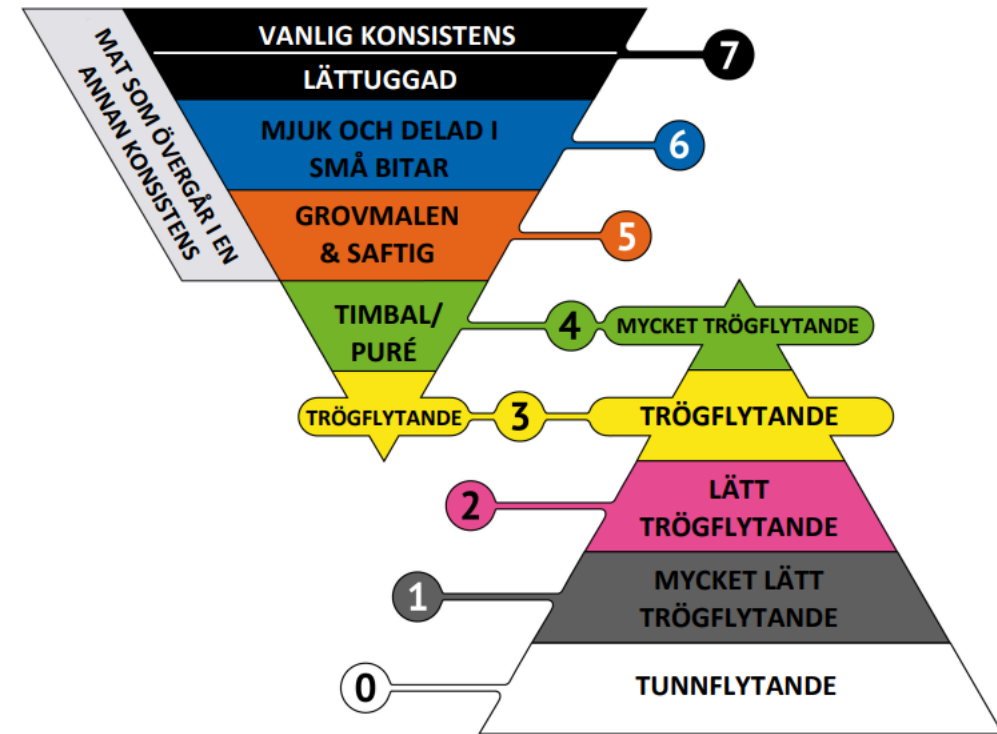
Julia Yli-Hukka, Joanna Lignell, Karin Eriksson & Liza Bergström

To cite this article: Julia Yli-Hukka, Joanna Lignell, Karin Eriksson & Liza Bergström (06 Sep 2022): Dysphagia terminology for texture modified fluid and food: a national survey of speech-language pathologists' practice, Logopedics Phoniatrics Vocology, DOI: [10.1080/14015439.2022.2117844](https://doi.org/10.1080/14015439.2022.2117844)

To link to this article: <https://doi.org/10.1080/14015439.2022.2117844>

Sväljning

- IDDSI (International Dysphagia Diet standardisation Initiative)
- Globalt initiativ för likriktning i terminologi för beskrivning av konsistenser
- Håller på att implementeras

IDDSI's material och definitioner är licensierade under
Creative Commons Attribution-Sharealike 4.0 International License
<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

IDDSI 2.0 / Juli 2019

Sväljning

Instrument för screening av sväljning:

Standardized Swallowing Assessment på svenska SSA-S

- ger /ja/ eller /nej/ på frågan om sväljning

Gugging Swallowing Screen (GUSS) håller på att valideras på svenska

- ger rekommendationer om konsistenser
- upptäcker aspirationsrisk med nästan 96% säkerhet
- utesluter aspirationsrisk med 50-69% säkerhet

Afasi

Incidence of Aphasia in Ischemic Stroke

Angelina Grönberg^{a,b} Ingrid Henriksson^c Martin Stenman^a
Arne G. Lindgren^{a,b}

^aDepartment of Clinical Sciences Lund, Neurology, Lund University, Lund, Sweden; ^bDepartment of Neurology, Rehabilitation Medicine, Memory Disorders and Geriatrics, Skåne University Hospital, Lund, Sweden; ^cSpeech and Language Pathology Unit, Institute of Neuroscience and Physiology, Sahlgrenska Academy, University of Gothenburg, Gothenburg, Sweden

- Jämförde incidensen av afasi i akutskedet 2017-2018 - 2005-2006
- Antalet personer med afasi minskat med 30%
- Proportionen av afasi var densamma, ca 30%
- Grad av afasi var densamma

Afasi

- Vad bör vi göra
- Globalt initiativ, bygger på
 - evidens
 - strokeriktlinjer
 - experter
- Resulterade i en tioitopp-lista över vad som bör göras
 - ex alla personer med stroke (el sjukdom el skada i hjärnan) bär screenas avseende kommunikationssvårigheter

Aphasiology

Routledge
Taylor & Francis Group

ISSN: 0268-7038 (Print) 1464-5041 (Online) Journal homepage: <https://www.tandfonline.com/loi/paph20>

The top ten: best practice recommendations for aphasia

Nina Simmons-Mackie, Linda Worrall, Laura L. Murray, Pam Enderby, Miranda L. Rose, Eun Jin Paek & Anu Klippion behalf of the Aphasia United Best Practices Working Group and Advisory Committee

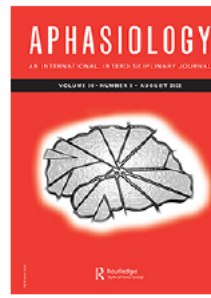
To cite this article: Nina Simmons-Mackie, Linda Worrall, Laura L. Murray, Pam Enderby, Miranda L. Rose, Eun Jin Paek & Anu Klippion behalf of the Aphasia United Best Practices Working Group and Advisory Committee (2017) The top ten: best practice recommendations for aphasia, Aphasiology, 31:2, 131-151, DOI: [10.1080/02687038.2016.1180662](https://doi.org/10.1080/02687038.2016.1180662)

To link to this article: <https://doi.org/10.1080/02687038.2016.1180662>

Afasi

- Hur passar rekommendationerna passar i en svensk kontext?
- Många logopeder hade dålig kännedom om rekommendationerna
- Behöver arbetas om för att passa resurser
- Svenska kliniska riktlinjer på gång

Aphasiology

ISSN: (Print) (Online) Journal homepage: <https://www.tandfonline.com/loi/paph20>

Do best practice recommendations align with current aphasia practices in the Swedish care context: a national survey

Klara Josefina Persson, Rut Bråndal, Fredrik Karlsson & Monica Blom Johansson

To cite this article: Klara Josefina Persson, Rut Bråndal, Fredrik Karlsson & Monica Blom Johansson (2022) Do best practice recommendations align with current aphasia practices in the Swedish care context: a national survey, *Aphasiology*, 36:8, 903-920, DOI: [10.1080/02687038.2021.1917504](https://doi.org/10.1080/02687038.2021.1917504)

To link to this article: <https://doi.org/10.1080/02687038.2021.1917504>

Afasi

- Nytt instrument på för språkbedömning håller på att provas ut (CATS)
- Europeiskt samarbete
- Möjliggör jämförelse av större av grupper

Taltjänst www.taltjanst.se

- Tolkservice för personer med röst, tal eller språksvårigheter (talat och/eller skrivet)
- Ger talstöd, lässtöd och skrivstöd
- Kostnadsfritt för användare och vårdgivare